

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobota dotychczasowy jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na poczcie lwowskiej 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A

L W O W S K A.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje Doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się podług tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Sobota

N°. 91.

7. sierpnia 1847.

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Ze Lwowa: Dar dobroczynny na wsparcie włościan potrzebujących pomocy.

Wiadomości zagraniczne: Anglija: Adres lorda Jerzego Bentinck do wyborców.

Francyja: Maryja Krystyna. — Konferencyje w sprawie hiszpańskiej.

Szwajcaryja: Adres zakładu strzelców do sejmu. — Broń i amunicyja przeznaczona dla kantonów osobnego przymierza zostały przytrzymane.

Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Londynu. — Nowy dom komisowy w Londynie Teodora Mańkowskiego.

Dodatek nadzwyczajny: Wyroki śmierci wydane na Teofila Wiśniowskiego, i Józefa Kapuścińskiego.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Właściciel dóbr, Antoni hrabia Humnicki, nadesłał na wsparcie potrzebujących pomocy poddanych Bachowskich, w obwodzie Przemyskim, 100 zr. mon. konw., które już na przeznaczony cel obrócono.

Prezydyjum poczytuje sobie za przyjemną powinność, podać ten czyn pełen ludzkości z wynurzeniem podziękii do powszechnej wiadomości.

Od Prezydyjum c. k. Rządu krajowego.

We Lwowie 18. lipca 1847.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Z Londynu dnia 26. lipca. Jeszcze w wieczór podczas odroczenia parlamentu ro-

zesłano po wszystkich częściach kraju rozkazy do wyboru nowych członków izby niższej, w stolicy zaś i w obwodach jej doręczono je wprost dotyczącym publicznym władzom. W hrabstwach musi szeryf w przeciągu dwóch godzin po otrzymaniu powyższego rozkazu proklamacyją zwołać wyborowych członków hrabstwa; ci uczynią przygotowania do wyboru, który w przeciągu szesnastu dni po wydaniu tejże proklamacyji nastąpić i nie prędnąć, jak aż po upływie dziesięciu dni odbyć się musi. Dla miast i miasteczek będą powyższe rozkazy do szeryfa posłane, który w przeciągu trzech dni wyda do urzędników przewodniczących podczas wyborów swoje instrukcyje; poczem najdalej za ośm dni muszą rozpocząć się wybory. — Przewódzca protekcyjonistów, lord Jerzy Bentinck, naśladując Peela, wydał do swoich wyborców w King Lynn bardzo długi manifest, w którym uzbrojony jak zwykle wielką masą liczb, powstaje najprzód przeciw wydanym względem Irlandyi rozporządzeniom a potem rozwodzi się nad dążnościami swojej polityki handlowej, które głównie zmierzają do tego, by ile możności znowu zbożowe cło przywrócić i utrzymać istnace jeszcze monopole na korzyść handlu, żeglugi i kolonij. W końcu oświadcza się za jak największem rozszerzeniem nauki ludu i za opłacaniem katolickiego duchowieństwa w Irlandyi, jednakże tylko z samych zasiłków irlandzkich, nie zaś z publicznego skarbu lub z funduszu protestanckich kościołów. —

W skutek nowego adresu Peela do swych wyborców, odbyło się temi dniami w Tamworth zgromadzenie, na którym prawie wszyscy członkowie uchwalili i podpisali wzajemny adres, który na drugi dzień posłana do Drayton deputacyja, Peelowi doręczyła. Peel odpowiadając na ten adres, oświadczył, że go bardzo cieszy ten stanowczy dowód poważania i

zaufania wyborców w Tamworth, gdyż on jest przeczto w stanie ofiarować im bez wahania się i bez wszelkiej wątpliwości swoje usługi. Na ten raz poprzestajetylko na tém krótkim uznaniu, gdyż zapewne wkrótce (podeczas samego wyboru) będzie miał sposobność nadania swoim uczuciom większego publicznego wyrazu.

Prawie wszystkie tutejsze dzienniki są tego zdania, że bardzo być może, iż nastąpią nowe zawikłania z Chinami, i że pokój między Angliją a niebieskiem państwem jeszcze tylko na włosku wisi. Najszczególniej niepodpada prawie żadnej wątpliwości, że klauzula zawartego podczas wyprawy na Kanton traktatu, wywoła ważne trudności, gdyż przyznaje Anglikom prawo najmowania gruntów w Honan, to jest na brzegu rzeki leżącym wprost naprzeciw faktoryjom angielskim. A chociaż angielscy poddani postanowili należycie zapłacić za wynajęte odstąpienie tych gruntów, jednakże mieszkańcy w Honan sądzą, że Anglicy zamyślają wydrzeć im te grunta; oni nie pojmują zawartego traktatu, a chiński rząd nie pośpiesza bynajmniej z wyprowadzeniem ich z obłędu, lecz spodziewa się użyć tego obłędu na korzyść swęj niechęci przeciwko cudzoziemcom. *Morning Chronicle* oświadcza narazie, że Sir J. Davis, gubernator w Hong-Kong mało bardzo dba o chińskie groźby i przechwałki, ale przeciwnie, aby zapewne pokazać mandarynom, jak go oni i ich wojenne przygotowania mało obchodzą, wyruszył do Kochinchiny, aby tamże uskutecznić jakąś misyję handlową, do której go pobudziło przyjęcie jakiego doznali Francuzi na tych wybrzeżach. *Times* powiada: List prywatny z Kantonu oznajmia nam, że to pole odstąpione Anglikom w Honan, a które spowodowało owe zatargi z Chińczykami, ma tylko 50 morgów, na których dotąd ryż sadzono. *Times* przyznaje, że widoki na stosunki Anglii do Chin, coraz mniej są przyjaźne, i że zdaje się to dopiero być początkiem nieporozumień.

Francyja.

Z Paryża dnia 27. lipca. Owdowiała królowa hiszpańska przyjmowała onegdaj w dzień swoich imienin w swym pałacu przy ulicy *Courcelles* życzenia pomyślności tak od hiszpańskiego poselstwa, jako też od najznakomitszych we Francyi przebywających Hiszpanów. Pod wieczór powtórzyła się podobna scena w rezydencji cesarzowej Józefiny, to jest w należącym teraz do królowej Maryi Krystyny zamku *Malmaison*. Król i kró-

lowa Francuzów, wszyscy książęta i księżniczki domu Orleańskiego byli tu obecni i przypatrywali się z wielkim udziałem salonom tego sławnego w dziejach zamku. Król chwalił najszczególniej terazniejszą właścicielkę za tę troskliwość, z jaką ona wszystko utrzymuje, co się tylko ściąga do pobytu w tej rezydencji Napoleona. Widać było także, że i gotycka kaplica, którą w najnowszym czasie wystawiono, a w której jest kolosalny posąg z bronzu przedstawiający króla Ferdynanda VII, podobała się bardzo Ludwikowi Filipowi, jakoż oświadczył on, że może podobny posąg w którym z królewskich pałaców wnieść także.

W dzisiejszym dzienniku *Union monarchique* czytamy: »Do hiszpańskiej ambasady przybyło wczoraj dwóch gości z Madrytu, i zaraz potem udał się generał Narvaez do *Malmaison*, gdzie miał długą konferencyję z królową Maryją Krystyną i z księciem *Montpensier*. Poczem ten ostatni odjechał z hiszpańskim posłem do *Neuilly*, gdzie się odbyła konferencyja z panem Guizotem. W wieczór opowiadano, że wiadomości z Hiszpanii ważną dyskusyję wywołały. Dzienniki czynią rozliczne uwagi nad wydanym przez królowę Izabelę rozkazem, aby króla podczas jej niebytności nie wpuszczono do pałacu w Madrycie. Po skończonej konferencyi w *Malmaison* odjechał gabinetowy gońiec z depeSZami dla królowej Izabeli do Hiszpanii.«

Szwajcaryja.

Z kantonu *Glarus*. Dzień 23. lipca był najbardziej ożywionym z całego festynu strzelców. Już we środę powzięto uchwałę, podać od strzelnicy do sejmu adres, w którymby mu imieniem szwajcarskiego ludu serdecznie przedłożono, aby »dobitnie odparł wszelkie mieszanie się i uroszczenie z zagranicy.« Każdy Szwajcar woli na ostateczność się narazić, niż w taki sposób dać naruszać i ścieśniać niepodległość swego kraju, jak to najszczególniej poseł Francyi zamierza. Adres ten odczytano w piątek podczas objadu, i niezwłocznie odesłano do *Berny*. Że uchwała sejmowa względem osobnego przymierza rozruszała cale zgromadzenie, to można sobie wyobrazić. Odstąpiono od wszelkich dalszych środków i od utworzenia powszechnego stowarzyszenia ludu, to jest od związku przeciw osobnemu przymierz, co już można było wnieść w pierwszych dniach z usposobienia zgromadzonych

umysłów. Zdaje się, że niektóre wcześnie skienienia z Berny przyczyniły się do tego.

Z kantonu Tessin. Dnia 26go lipca przybyło do Lugano pięć wielkich wozów z amunicją i bronią dla osobnego przymierza. Na tę wiadomość zbiegło się niemal tysiąc osób na plac reformy w zamiarze rzucenia całego tego ładunku w morze. Utrzymywały one, że ponieważ osobne przymierze jest rozwiązane, a zatem mają prawo przeszkodzić, aby temuż przymierzu broni przeciw federacyi niedostarczano. W skutek tego powyprzęgano konie i za obrębem miasta zatrzymano wozy. Odstąpiono wprawdzie od zamiaru rzucenia amunicji w morze, lecz udano się do rządu z prośbą, aby tranzyto zabronił. Dłużej niż godzinę naradzano się nad tém. W końcu postanowił rząd zawiesić tranzyto i wezwać municypalność w Lugano, aby tę posyłkę broni w przyzwolonym miejscu złożyła. Kanton rządzący, równie jak i rząd Lucerny, będą o tém zawiadomione.

WIADOMOŚCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

Z Londynu, dnia 13. lipca. Dom handlowy i komisowy Teodora Mańkowskiego i spółki *) donosi nam co następuje:

Tutejszy ruch handlowy podczas ostatnich dni 15, uadto ważne szczególnie dla naszego, wiele pszenicy produkującego kraju wyświeca dziś fakta, żebyśmy się nie mieli czuć w obowiązku zwrócenia uwagi naszych producentów.

Wysokie ceny, któreśmy tu przez 15 dniami przy trwających dęszczach i wątpliwości urodzaju mieli, zdawały się być tylko sztucznym wypadkiem zabiegów spekulacyi i rozszerzającego postrachu o chorobie kartofli i wątpliwości urodzaju, dla tego też zaraz po wypogodzeniu się nieba i lepszych nadziejach urodzaju, ceny zboża przez cały tydzień codzień się zniżyły. Gdy jednak trwająca przez cały drugi tydzień i jeszcze dzisiaj najpiękniejsza i urodzajom bardzo sprzyjająca pogoda, nietylko cen dalej nie zniżyła, ale przeciwnie ceny od tygodnia codzień się wznosząc, ustaliły się jeszcze bardziej na wczorajszym poniedziałkowym targu, i to pomimo coraz więcej zbliżającego się i wiele obiecującego żniwa, a także pomimo ogromnego codziennego z zewnątrz do-

wozu, który średnio na 23,000 kwarterów dzieńnie rachować można; przeto nie potrzeba nam już więcej dowodów na to, iż wysokość cen nie była skutkiem zabiegu spekulantów, ale tylko skutkiem nadzwyczajnego wycieńczenia zapasów i ogromnej konsumcyi, która pochłania codzień z największym wysileniem handlowej marynarki dostawiane zboże. Nie potrzeba więc dowodów, że spekulanci przełęknieni wysokością, na której stali, raczej niżanie niż podwyższanie cen tu swym wpływem i konkurencyją sprawiają.

Tutejsze więc wielkie potrzebowanie jest najrzeczyszym i niezaprzeczonym faktem, uodwodnionym jeszcze bardziej przez zupełny brak krajowej pszenicy na tutejszych targach, i przez uskuteczniającą się codziennie sprzedaż nie spekulantom, lecz prawie bezwyjątkowo samym młynarzom i piekarzom. Rząd angielski narzeczcie mający w swém ręku wszelkie sposoby dowiedzenia się prawdy o stanie kraju, świeżem przedłużeniem zupełnej wolności cła i przypuszczeniem okrętów wszystkich bez wyjątku krajów, ze zbożem tu przybywających, aż do marca przyszłego 1848 r. najjaśniej uodwodnia, że żaden, chociażby najlepszy urodzaj nie jest w stanie zaspokoić potrzeb Anglii w przeciągu 1848 r., i że ma uzasadnione obawy nieproporcyonalnego wzniesienia się cen na przyszłą jesień. Przejrząwszy cenniki z wielu lat minionych, łatwo się przekonamy, że jesień jest porą, w której zwykle za granicą najwyższe mamy ceny zboża, a to z tej przyczyny, że zagraniczne gospodarstwa niebędąc głównie na produkcję zboża obrachowane, producenci z wymłóceniem i dostawieniem na targ swoich małych cząstek nie stosują się wcale do cen, ale czynią to stosownie do innych reguł swojego gospodarstwa, i w miarę potrzeby słomy i możności wywiezienia na targ własnym pociągiem; a dla tego wymłóciwszy na posiew ozimy więcej niż zwykłą proporcją, i to w porze, kiedy jeszcze mało słomy potrzebują, nie wywożą już przez długi czas potem na targ, a konsumcyja z dawnych zapasów wtenczas odbywać się musi. Jak ogromnego więc cen podwyższenia, przy zupełnym braku zapasów i niemożności, w której się Gdańsk i Ameryka znajduje, dostawienia nam zboża, spodziewać się tu na jesień możemy, niech sam czytelnik osądzi.

Naszą zaś rzeczą jest zwrócić uwagę wszystkich zboże posiadających i do jak najprędzszego wyprawienia go tutaj namawiać.

(Korr. Warsz.)

*) Wiadomość o tym nowo otwartym domu handlowym, umieszczamy niżej przy końcu dzisiejszej Gazety. Przep. Redakcyi.

Nowy dom komisowy w Londynie
pod firmą
Teodora Mańkowskiego i spółki.

Powyższy Dom komisowy, założony dla ułatwienia producentom z bóża i wełny stosunków handlowych, wydał następujący okólnik do domów handlowych:

W Londynie d. 8. czerwca 1847.

28. Threadneedle Street.

»Sprostowanie naszych stosunków handlowych, ominięcie pośrednich agentów i placów handlowych, tudzież postawienie naszych producentów w najprostszych stosunkach z zagranicznymi konsumentami, było oddawna już pożądanym stanem dla powiększenia bogactw krajowych, obudzenia krajowej przemysłowości i wyrwania krajowych producentów z rąk podrzędnych i po większej części cudzoziemskich spekulantów. Jednak dotąd niepodobna było dojść do tego pożądanego stanu, bo Anglija była dla naszych producentów dotąd nieprzystępną, albowiem dotychczasowa ruchomość skali cłowej sprawiała, iż wysyłanie produktów do tego kraju było rezykowną spekulacją, nieprzystępną dla producenta, który jakkolwiek o jak najlepsze i najstosowniejsze spieniężenie swego produktu zawsze się starał, jednakże spekulować i swego rocznego dochodu rezykować nie mógł. Dzisiejsza przeto zmiana ustawy zbożowej w Anglii, staje się nader ważną epoką dla wszystkich odleglejszych punktów, a zwłaszcza dla naszego kraju, z którego największa masa produktów przychodzi do portów w czerwcu i lipcu, czyli w chwili, w której zagraniczne potrzeby roku są już zaspokojone, dane zaś przez konsumentów polecenia do kupna, w oczekiwaniu nowych żniw cofnięte, a więc w chwili, w której ogólne zawieszenie handlu zostawia tak cudzoziemcom jak i krajowym spekulantom wolne pole monopolizowania i ustanawiania cen nie w miarę zagranicznych potrzeb, ale w miarę większego lub mniejszego dowozu produktów, i w miarę lepszego lub gorszego finansowego stanu sprzedających, którzy w nieurodzajnych latach im więcej grosza głodni, tem więcej przez spekulantów dociskani bywają. Warte jest bowiem uwagi, iż producent sprzedając swój produkt konsumentowi, który do kupna konieczną zmuszony jest potrzebą, sam cenę stanowić może; przeciwu-

zaś zostaje zupełnie na łasce spekulanta w chwilach, w których tak jak u nas, dla odległości miejsca konsument z naszych targów odjechał.«

»Taki to stan rzeczy i dzisiejsza nędza zagranicznych konsumentów, będących także pod ciężkimi prawami spekulanta, wywołały potrzebę założenia tu Domu, któryby przez obzerne stosunki wewnątrz naszego kraju, był w stanie utrzymać zagranicznych konsumentów w styczności z naszymi producentami. Dom ten komisowy otworzywszy pod wyżej oznaczonym adresem, oświadczamy, iż chcąc interesantom prócz moralnej ręką, dać także i materyjalną, obowiązujemy się niniejszym naszym okólnikiem nie robić żadnych innych interesów jak tylko komisowe; zachowując sobie wszakże wolność zmienienia naszego dzisiejszego Domu komisowego, za uprzednim zawiadomieniem interesantów, na Dom handlowy, jeżeli to po jednym lub po dwóch latach próby za stosowne uznamy. Nadmieniamy przytem, iż Domy Wgo *Marcelego Jawornickiego* w Gdańsku, a hrabiów *Branickich* i *Wgo Alexandra Narolskiego* w Odesie są od nas upoważnione do zaliczania przedpłaty na nasz rachunek osobom powierzającym nam swoje produkty. Osobom zaś dobrze nam ze swojej akuratności znanym będziemy także mogli sami, mnićż zaś znanym, za zaręczeniem miejscowych domów handlowych dawać przedpłaty na produkty jeszcze na wsi się znajdujące, i podejmować się będziemy sprzedania tutaj tych produktów, na mocy przysłanych nam zaraz po żniwach próbek i na mocy zapewnionych zobowiązań dostawienia produktów w stosownym czasie i miejscu! — Osoby żądające szczegółowych informacyj, życzące sobie mieć co tydzień cenniki wszelkich produktów, raczą nas o tem zawiadomić.«

»Zwracamy przytém uwagę osób posiadających fabryki cukru lub inne parowe zakłady, iż podług teraźniejszej ustawy cłowej, aparaty do cukrowni i wszelkie inne tak żelazne jako i miedziane wyroby można teraz zład mieć nierównie tańsze, lepsze i z nierównie tańszym transportem niż jakkolwiekinąd; tych więc obstalunków jakoteż rolniczych i rękodzielnych narzędzi i ich ekspedycyi także się podejmujemy.«

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Ner 32. Rozmaitości.)

Redaktor J. N. Kamiński. — Nakładem Spadkobierców Franciszka Krattera.

(Drukiem Piotra Pillera we Lwowie.)

(Dodat. nads.)